

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:

Pe un an	240 Lei
Pe jumătate de an	120 Lei
Pe un pătrar de an	60 Lei
Un număr	5 Lei
Pentru străinătate pe un an	300 Lei

APARE DUMINECA

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”. Iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei

Ce loc ocupă Creștinismul într'o Istorie Universală?

De: Prof. Constantin Rudneanu.

Intr'o Istorie generală a popoarelor din activitate până 'n zilele noastre*) scrisă în limba franceză și publicată sub direcțiunea lui *Maxime Petit în 3 volume*, cu concursul mai multor specialiști în istorie, cu multe hărți și planșe intuitive ni se desfășoară întreaga omenire — toată civilizația umană începând cu primele timpuri preistorice cuprinzând și războiul mondial. E o istorie monumentală scrisă clar, imaginile foarte elocvente, problemele se desfășoară în mod metodic, se deosebește de istoriile universale cunoscute până azi prin imensitatea ei, dar îndeosebi cuprinsul cultural ne arată mersul nou al istoriei ce trebuie înțeleasă în zilele noastre.

Vol. I. pag. 127 are un capitol, XVI, intitulat „Creștinismul”. Se spune aci, că mai mult ca religiile orientale, creștinismul răspunde aspirațiilor și speranțelor, cari agitau timpul înspre stabilirea unui imperiu. El conținea un ideal social, care atrăgea pe toți dezmoșteniții cărora lumea antică a încercat să le îndulcească soarta și să-i atragă. Au făcut progrese mari în scurtă vreme și Tacit deși îi cunoștea puțin pe creștini, vorbește despre prigonirile ce s'au dezlănțuit contra lor după incendiul Romei sub Neron la 64. La sfârșitul secolului I-u aveau mai multe biserici într'o mare parte a Imperiului, o sută de ani mai târziu în toate provinciile și frontierele Imperiului. În secolul al III-lea Tertulian putea scrie: „Noi suntem numai de ieri, și noi vom umplea tot imperiul Vostru“....

Dece a fost persecutată religia creștină, a dragostei și a păcii? Contra religiei creștine s'au ridicat partizanii tuturor celorlalte culturi religioase și mai ales cel oficial roman. Jidanii au fost tolerați, fiindcă erau o naționalitate, creștinii

pretindeau să fie o societate unică, creștinii se abțineau dela cultul idololatric, și deasupra tuturor creștinii puneau conștiința individuală înaintea datoriei cetățenești, baza ordinii politice. Imperiul simțea că are în fața sa un adversar ireductibil, de aceea l-a combătut cu o putere extraordinară. Trebuia o bază legală pentruca să-i urmărească pe creștini. Pentru primele două secole nici-o teorie n'a făcut acordul între istorici. Delictul lor fie „lès-majesté“ pentru refuzul de a sacrifica în fața imaginii împăratului (Momm-sen) fie că urmărirea se exercitează în virtutea dreptului de poliție al magistraților (*coercitio*), cari autorizau exilul necunoscut legii penale sau crima (*perdelio*), sau înaltă trădare, din cauză, că, creștinii se abțineau dela viața publică (Cézard).

Creștinii în timpul acestei perioade stau sub regimul *Rescriptelor* lui Traian, Adrian, M. Aureliu, ei sunt denunțați la fiecare pas. În secolul al III-lea după „*Rescripte*“ urmează „*edictele*“, primul edict de persecuțiune a fost a lui Septimius Severus sub regimul apăsător plin de amenințări, creștinii sunt greu apăsați și rezultatul a fost că au apărut „*martirii*“.

Sub imperiul al II-lea Biserica intră într'o perioadă lungă de acalmie, mai ales pe timpul lui Decius și Dioclețian. Sunt ultimile persecuțiuni ale creștinilor, dar și cele mai violente. Numărul creștinilor deși n'a fost definitiv fixat, el a fost mare.

Edictul dela Milan a pus capăt persecuțiilor creștine, creștinismul e pus pe picior de egalitate cu celelalte culte, urmează o etapă rapidă, care aducea după sine recunoașterea religiei creștine

Aceste câteva note fugare ne arată *istoricitatea vieții creștine*. Ele confirmă adevărurile mari ale victorii spirituale ce au agitat societatea greco-romană.

Creștinismul s'a impus deodată cu sfârșitul acestei lumi, ruinate în parte și din cauza marilor păcate ale unei societăți fără de nici un ideal — astfel s'a prăbușit lumea veche a păgânismului!!

*) *Histoire générale des peuples de l'antiquité a nous jours.*

Muștarul și Divi.

„Împărăția cerurilor este asemenea grăunțelui de muștar, pe care l-a luat un om și l-a sămănat în țarina sa. Acesta este mai mic decât toate semințele, iar când crește, este mai mare decât toate legumele și se face arbore, că vin paserile cerului și locuiesc în ramurile lui“. Și totuși această cea mai mică semință a ajuns cea mai mare minune a istoriei. Împărații romani, cari încă în viață s'au proclamat de „divi imperatores“ ca să nu mai încapă nici o îndoială despre marea lor putere, s'au bătut fără răgaz cu acest neînsemnat grăunte de muștar, ca apoi la urmă să fie totuși ei bătuți. „Divi“ în cele mai multe cazuri, fiindcă probabil posteau mult, binevoiau să accepte neîndurătoarea boală, cancer de stomac și se duceau unul după altul în câmpurile eliseine, iar grăunțele de muștar înflorea după spusele lui Hristos tot mai puternic și mai rămușos. Și o minune și mai mare decât toate minunile ne arată istoria bisericii creștine, că mii de martiri au murit așa de senini și așa de neînfricoșat cu gândul la semința de muștar pe când divului Nero i-au clănțanit dinții în gură de frică, când s'a apropiat de el soldatul, care l-a străpuns cu lancea.

Iulian Apostata și Divul a crezut că poate el va strivi definitiv și ireparabil semința neînsemnată de muștar și apoi a murit șoptind „Ai învins Galileene!“ A treia minune neînțeleasă este, că după atâtea experiențe și eșecuri atâția „divi“ din zilele noastre, înzestrați tot cu boală de stomac, continuă lupta cu disperare contra unei semințe de muștar și nu o lasă să se desvolte cum a poruncit Domnul.

Nimeni nu va putea tăgădui că în Rusia și în Spania cu toate că au fost dărâmate mii de biserici și omorâți zeci de mii de preoți creștini, semința de muștar nu a murit, ci a crescut și mai mare și mai puternică sub pământ, dacă păgânii au au căutat să o strivească pe pământ „Divi“ din zilele noastre comit o enormă greșală când cred că împotrivirea omenească oricât ar fi ea de furioasă, poate primi numele de „putere“.

Putere, în înțelesul strâns al cuvântului are numai marele Dumnezeu, fiindcă aceea ce face El nu se poate strivi niciodată pe când alcătuirile omenești oricât ar vrea să pară de nemuritoare dela nașterea lor poartă pecetea caducității. Dacă biserica creștină nu a putut fi extirpată după infinite adversități teoretice și practice sângeroase de 19 secole, cu atât mai puțin poate să fie egală în desvoltarea și înflorirea ei. Iată de ce trebuie să trimitem lacrimi de compătimire

dușmanilor bisericii, cari își cheltuesc „puterile“ degeaba pentru a opri pe loc carul bisericii lui Hristos fiindcă istoria lumii zi de zi ne ilustrează adevărul spuselor Lui, că biserica nu va putea fi învinsă nici de puterile iadului care oricum nu sunt de disprețuit.

Și acum un exemplu despre puterea creștinismului, întâlnit în carne și în oase.

Deunăzi convenii cu un preot, care a trecut de multșor peste 70 de ani, alb ca neaua dar roz în față și fără urmă de tristețe în suflet. Ah! m'am gândit, iată că se adeverește ce spun doctorii că preoții trăesc mult fiindcă au viață liniștită. Părintele venerabil însă îmi mărturisește că din tinerețe la oarele patru dimineața este sus. A cosit, a sămănat și a mers pe drumuri cu ploi și cu vânturi aspre de atâteaori, făcându-și slujba. A văzut și a simțit nenumărate dureri și prin muncă intensă și nespuse de grea și-a crescut laudabil o familie grea. Uu lucru e sigur că trândăneala și comoditatea nu au fost cunoscute în cei 70 și atâția ani. Da dușmani ai avut părinte? îl întreb. „Avut și încă câți“ răspunde venerabilul. Și ce ai făcut cu ei? întreb iarăși „I-am răbdat și i-am înmormântat pe toți“ mă lămurește părintele bătrân și sănătos ca un copac de munte. Mă despart de binevoitorul meu preot reconfortat sufletește, fiindcă văd că și pe el l-a făcut tare ca granitul, credința neșovăitoare în puterile nebiruibile ale împărăției lui Dumnezeu care să o samene de fapt cu grăunțul de muștar cel ce crește înainte fără teamă și fără medici.

Gândurile, fără să vreau, îmi fug la cele două volume mari, cari vorbesc amănunțit despre toate persecuțiile groaznice contra bisericii creștine din partea „divi“-lor cari nu sunt acum decât un pumn de țărână fiecare și acela nu la un loc ci poate răstirat în toate părțile lumii. Săracă putere și glorie omenească ce slabă și ce trecătoare ești!

Dr. Ștefan Cioroianu.
protopresbiter.

Săptămâna.

„Și viața veșnică este aceasta : să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos, pe care L-ai trimis Tu“.

Ioan 17, 3.

Prăznuim Dumineca Părinților dela Sinodul I. Ecumenic*).

Câtă sensibilitate și adâncă credință i-a însoțit pe Sf. Părinți, în așezarea dogmelor veșnice, despre Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

*) Dumineca trecută.

Invățătura lor, așezată din inspirația Duhului Sfânt, dacă nu a cuprins încă lumea toată, odată o va stăpâni cu siguranță.

G. Bulgakoff (Ortodoxia) spune: „Viața Bisericii trebuie să atingă o plenitudine încă necunoscută până în prezent, mântuirea personală era centrul vieții ei, dar în viitor ea trebuie să descopere puterile vieții publice creștine... Conștiința ortodoxă din zilele noastre înțelege această plinire sub forma ei maximală... Profeții lui Israel nu păreau contimporanilor lor visători în acest gen, când ei propovăduiau viitorul peste distrugerea împărățiilor și lumilor? Există acest elan al gândirii ortodoxe, pentru aceste chemări creatoare, o evidență interioară, mai puternică decât evidența exterioară. Și în tot cazul, omul nu trebuie să schimbe înțelesul rugăciunii domnești: *vie împărăția Ta. Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ!*”.

Indicând frământările sfinte în jurul sinodului I. ecumenic, îmi reamintesc lecturile de odinioară ale vizionarilor peste secole: *I. Verne, M. Jókai* etc. Dacă azi încă nu au fost total re realizate aceste viziuni geniale, desigur că pășim repede spre îndeplinirea lor.

Dar și literatura română a creat viziuni peste secole, împletite de o sensibilitate — nu exagerăm — genială, în cadrul moral-social al vieții lumii.

O astfel de carte, este lucrarea: **„Cataclismul anului 2000”** scrisă de **Dna Dorina V. Ienciu** (Editura *P. Suru Buc. 1933*).

În 216 pag. — încheiate cu îndemnul „*Laboremus*”, — se cuprinde o viziune cu toate efectele ei asupra dezvoltării tehnice din planetele lumii.

Spre deosebire de alți vizionari, cari centralizează preocuparea lor în punctul *realismului social* reducând pe om la mașină și mașina în serviciul trupului, *Dna D. V. Ienciu* — soția mult apreciatului și *binefăcătorului preoțimei eparhiei noastre, dl Dr. Moise Ienciu*, fost profesor la Inst. Teologic din Caransebeș, azi Inspector Gen. în Min. Cultelor — împletește *omul cu sufletul*, comoditatea cărnii cu preocupările de esență metafizică-științifică, toate văzute prin prizma rezultatului final al *obligățiunilor omului: către Dumnezeu*.

„**Cataclismul anului 2000**” cuprinde în rezumat următoarele: În anul 2000, Roma — sintetizând centrul celor cinci continente ale planetei noastre, — a ajuns în multe privințe, realizarea și concepția maximală a străduințelor omenești, în: artă, știință, confort etc.

În acest an, *Fidias Luce*, bătrânul savant astronom, în familie cu celebrul medic Marius și grațioasa Zeea, fiii săi — înconjorat de ucenicii

săi, constată că din Marte se desprinde un bolid ce se îndreaptă spre Pământ. Din acest bolid, — un avion de formă și culoare nevăzută — descalecă la Roma, trei magi: *Uranus, Saturnus și Marte*.

Vizita o face lui Fidias și familiei îndeosebi, apoi Pământului nostru, cercetând centrele lui renumite.

Intreaga lucrare, la suprafață s'ar părea înariparea fanteziei încopciată ici coala cu un realism zdrobitor de vizionar.

Așa comentam odinioară pe J. Verne, în „Ocolul pământului în 80 de zile” cu fantasticele submarine și compase, ca și pe M. Jókai în: romanul veacului viitor cu inimaginabilele avioane de sticlă.

Dar n'a trecut jumătate de secol, până la realizarea în parte — științific probate mijloace — a acestor viziuni.

Vedem azi, că submarinele lui Verne, sunt cele mai temute aparate de luptă pe apă, iar avioanele lui Jókai, răstoarnă o întreagă mentalitate ca utilaj social, — economic, științific-militar etc.

Decât că *Dna Dorina V. Ienciu*, în lucrarea amintită, împletește *metafizicul* cu dramatica realitate a progresului științei, care uită că Iisus Hristos a fost trimis de Dumnezeu, *Tatăl Său* ceresc, să ușureze pașii fiilor Săi, spre o *fericire veșnică*.

Pentru o documentare mai bună, cităm din amintita lucrare, a *Dnei Dorina V. Ienciu*, fragmente de introducere, cari oglindesc tendința autoarei: *Omul secolului al XX-lea, cu rațiunea cristalizată până la absurd, adeseori devenea de un calm absurd... Disciplina pasiunilor avea singura formulă magică: să fii bun prin rațiune și sentiment*”. Iar în gura bătrânului savant Fidias, pune exclamarea: „*aș dori ca bătrânețele mele să mai ajungă să vadă ascensiunea Binelui superlativ*”.

Într'o convorbire dintre Fidias și Marte, cel din urmă răspunde: „*Nu e nimic sub soare atât de bun să nu poată fi și mai bun. Progresul n'are oprire*”.

După o discuție între tată și fiu (Fidias și Marius) — în fața martienilor, — Fidias spune: „Omul primitiv are oroare de doctori și medicamente. *Poate prin Preoți, în cadrul misticismului, să puteți pătrunde în sufletele zăvorâte*”.

Îmi amintesc celebra lucrare a lui *Th. Carlyle*: „*Eroii*”. Oare celebrul *Carlyle*, a putut imagina lumea în mai bine, decât *Dna Dorina V. Ienciu*, când spunea prin Fidias: *să mai ariung să vadă Binele la ascensiunea superlativă*.

Th. Carlyle, proclamă *eroi*, pe cei ce își jertesc totul pentru o idee, fie că este în artă, știință, tragedie, sociologie, armată etc...

Dna D. V. Ienciu, vede pe eroul într'o singură ipostasă: **Binele la ascensiune superlativă.**

Consecințele vizitei *martienilor* pe Pământ, se încheie cu tragedie.

Așadar, ori care ar fi progresul științei, lumea — mai precis *Omul*, — rămâne în „*Sufletul, o scânteie din marele suflet*“, așa cum l-au conceput și văzut peste veșnicie, sfinții părinți, când adunați în Sinodul I. Ecumenic au așezat dogma despre Dumnezeu Fiului, plecând din cuvântul Mântuitorului: „Și viața veșnică este această: să Te cunoască pe Tine, *singurul Dumnezeu adevărat*, și pe *Iisus Hristos*, pe care L-ai trimis Tu“.

Cunoscând pe dl prof. Insp. Gen. *Moise Ienciu*, ca pe om dotat cu o profundă experiență și cunoaștere a oamenilor, ne putem explica ușor, sensibilitatea vizionară a Dnei *Dorina V. Ienciu*, mai ales că această lucrare, o dedică: „*Fiului meu Doru*“.

În Dumineca Sf. Părinți, recoman preoților și tuturor iubitorilor de: *Binele la ascensiunea superlativului*“, a *primi această lucrare, care inspiră înfinile momente de recreație* și propagare a dogmei și moralei propovăduită de Mântuitorul Hristos prin sf. Apostoli și sf. Părinți, în folosul Bisericii Sale.

Pr. Traian Constantin.

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

Teză de licență.

de Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

V. Lupta pentru despărțirea ierarhică.

Am văzut în cele precedente cu câtă energie au luptat Românii din eparhia Aradului pentru ca să li se dea episcop român. Rezultatul atât de favorabil al sbuciumului lor a insuflat curaj și românilor din eparhiile româno-sârbești ale Banatului și ca cea dintâiu manifestare a lor în sensul despărțirii ierarhice întâlnim petiția clerului românesc din Timișoara din anul 1820¹⁾. Sufletul mișcării antisârbești era pe atunci în eparhia Timișorii protopopul român al acestui oraș, Vasile Georgevici²⁾, care a suferit foarte mult dela Sârbi

din pricina aceasta. Nu știm ce s'a ales din această petiție, care poate că nici nu s'a învrednicit de nici un răspuns fie chiar negativ, dar peste trei ani Românii înaintează altă două petiții în acest sens.

La 1 Sep. 1823 clerul român din Ungaria și Banat adresează împăratului o petiție în care după ce-și exprimă mulțumirea că li s'au înființat institute teologice pentru educarea clerului își exprimă doleanțele în următoarele cinci puncte:

1. Românii din Banat și din celelalte părți ale Ungariei să fie despărțiți pentru totdeauna de Sârbi.

2. Pentru școlile teologice M. S. să numească profesori români.

3. Contribuțiunile bisericești și școlare să fie separate de ale sârbilor.

4. Episcopii din Caransebeș-Vârșeț, Timișoara și Arad să fie administrate de protopopi vrednici până vor fi ocupate de arhieriei români.

5. În schimbul acestor favoruri Românii sunt gata să treacă la unire³⁾.

Împăratul trimite petiția cancelariei aulice „spre opinie bine cumpănită“ — iar cancelaria răspunde că, prin separația ierarhică s'ar crea în Ungaria o nouă ierarhie, cece ar fi primejdios; episcopi de origină română nu se găsesc, iar protopopii nu sunt în stare să administreze eparhiile; în fine promisiunea de unire e îndoelnică, deoarece Românii deîndată ce-și vor vedea dorințele satisfăcute vor uita-o⁴⁾, cu alte cuvinte cererile tură respinse.

(Urmează)

Vizitațiuni canonice.

În ziua de 5 Iunie a. c. Prea Sfințitul Episcop Vasile, însoțit de P. O. D. R. Ancușa, consilier eparhial, M. O. D. Dr. I. Ieremia, adm. prtp. în Bocșa-montană protodiaconul T. Roșca, apoi ing. C. Manciu subdirectorul Reciței și dl I. Gașpar, primpretorul plasei Bocșa-montană a bine voit a cerceta comuna bisericească Docnecea.

Partea comunei unde s'a făcut primirea Prea Sfinției Sale, ia aspect de mare sărbătoare. Strada este frumos decorată cu flori și verdeață, iar deoparte și de alta, populația eșită întru întâmpinarea Arhipăstorului.

La oarele 9^{1/2} sunetele clopotelor și pivile anunță sosirea Înaltului Păstor duhovnicesc, care este primit la arcul de triumf cu inscripția „Bine Ați Venit“, de cătră primarul comunei S. Ponoran. De aici Prea Sfințitul însoțit de

1) Triumful Ort. la Arad p. 188.

2) Idem I. c. not. 1.

3) Triumful Ort. la Arad p. 187.

suită și popor trece prin coloanele de străjeri, cari salută cu salutul roman „Sănătate“. Comandantul stolului, înv. C. Popescu, dă raportul.

În fața bisericii, Prea Sfinția Sa este bine-ventat de către preotul locului P. Lugojan, care arată semnificația zilei de mare sărbătoare a comunei bisericesti, eșită întru întâmpinarea Stăpânului și Arhipăstorului Său. Apoi se dă raportul asupra mișcării populației din parohie și a vieții sociale și morale a păstoriților.

La terminare corul bisericesc de sub conducerea înv. dir. R. Muntean intonează: „Intru mulți ani, Stăpâne“.

Prea Sfințitul este condus cu litie în biserică, unde se celebrează liturghia cu asistența P. O. D. R. Ancușa, M. O. D. Dr. Ieremia, preoții T. Plițcu și P. Lugojan, protodiaconul T. Roșca.

Sfânta liturghie celebrată de Prea Sfinția Sa are un caracter de solemnitate, impresionant pentru mulțimea participantă, care ascultă cu multă evlavie slujba bisericească. Răspunsurile date cu măiestrie de corul bisericesc, contribuie la ridicarea fastului acestei zile de sărbătoare.

La priceasnă Prea Sfințitul ține o emoționantă predică în care arată că preotul este trimisul Episcopului pentru satisfacerea trebuințelor sufletești ale parohienilor și fiecare credincios trebuie și are datorința să fie cu supunere față de autoritatea bisericească. Apoi Prea Sfințitul dă sfaturi pentru căsătoriile bisericesti, arătând rolul nefast din punct de vedere social și moral al concubinatelor. Arată mai departe rolul și rostul bisericii în viața socială, încheind cu semnificarea primejdiei pe care o prezintă atât pentru Biserică cât și pentru Statul Național, propaganda sectară și sectarismul. Predica Prea Sfinției Sale pătrunde adânc în sufletul credincioșilor și are darul de a da un nou impuls operei de regenerare a vieții spirituale, operă începută cu atât avânt suflesc de Prea Sfinția Sa.

După terminarea serviciului, Prea Sfinția Sa este condus de soborul de preoți la casa parohială, unde se face prezentarea autorităților. Aduc omagii din partea bisericii rom.-cat. preotul N. Pflanzler, din partea administrației locale notarul M. Conrad, apoi înv. dir. R. Muntean și înv. C. Popescu din partea Școlii primare și Stolului de Străjeri, medicul casei Cercuale Dr. Meilă, dl Tudor repr. Societății Recita, consiliul parohial în frunte cu dl D. Gongea, Gh. Gh. Bălțean și Gh. Stoianovici funcționari.

După prezentări se trece la inspecția Oficiului și se ia masa, la care în afară de suita Prea

Sfinției Sale, participă reprezentanții autorităților și alți invitați. La masă se creează o atmosferă de adevărată destindere sufletească, Prea Sfințitul întreținându-se în mod foarte afabil cu comensii. La orele 3½ se dă semnalul de plecare spre comuna învecinată Ocna de fer, unde Prea Sfințitul este așteptat în vizitație canonică.

Cu plecarea Prea Sfinției Sale se sfârșește una dintre cele mai frumoase zile din viața comunei, zi de adâncă revelație și reconfortare sufletească, pentru întreaga populație.

*

În după masa zilei de 5 I. c. P. S. Sa în continuare cercetează Ocna de ter — localitate minieră destul de însemnată prin minereurile de fer extrase din adâncul solului.

La intrarea în comună un banderiu de călăreți îmbrăcați în frumosul nostru port național cu motive caracteristice regiunii au condus pe P. S. Sa. În fața bisericii, coloane de străjeri, corul mixt și mai mulți fruntași în frunte cu dl ing. Irimescu și marea mulțime de popor își manifestau marea bucurie, care a contribuit atât de mult la ridicarea a acestui aspect desăvârșit de marea sărbătoare. Păr. A. Simu face obișnuitul raport printr'o incursiune în trecutul cel mai depărtat respective de când s'a înființat parohia și evoluând treptat prin enumerarea tuturor înfăptuirilor mai de seamă de către credincioșii comunei, totodată amintind cu mult regret de sciziunea întâmplată între credincioși care a dus la despărțirea a unei părți dintre ei trecând la religia gr. catolică.

După vecernie P. S. Sa îmbrăcat în mantie printr'o cuvântare înălțătoare și mișcătoare a celor mai ascunse și adânci cute ale sufletului, se adresează mulțimei cu cuvintele din evanghelia zilei: Părinte pe ceice mi-ai dat mie păzește-i... Aceștia sunt cei cari cred în botezul lui Iisus și formează biserica creștină — ca toți una să fie căci și Tatăl și fiul una sunt. Apel către toți să fim una într'o credință, căci toate celelalte toate trec în lume numai credința — singura — care ne însoțește și dincolo de mormânt. Mustră pe aceia cari și-au părăsit — fără vre'o convingere oarecare — cea mai mare comoară a sufletului: credința strămoșească. A urmat apoi revizuirea oficiului parohial și o mică gustare la casa parohială, iar la ora 6 p. m. P. S. Sa se îndreaptă spre reședință fiind petrecut în uralele mulțimii satisfăcute și mulțumite pe deplin de toate cele văzute și auzite.

Raportor.

Cuvântare la Ziua Eroilor.

Azi toată suflarea românească comemorează cu mare fast și adâncă pietate ziua eroilor căzuți pe câmpul de onoare pentru cauza națională.

Sunete de fanfare și dangăt de clopote au vestit încă din zorii zilei și vestesc și acum, în acest moment, pretutindeni în cuprinsul hotarelor României pe veci întregite, sfânta zi de reculegere și pace.

Eroilor cari și-au jertfit viața în luptele crâncene dela Mărăști, Mărășești, Oituz, Ardeal, Basarabia, Bucovina și Dobrogea, înfruntând groaza morții în învălmășala atacurilor, în dârza acțiune de apărare și urmărirea cu străduință a țelului de biruință finală, liberarea națională, lor le este închinată această sfântă și măreață zi.

Acești eroi au sângerat, din belșug, pentru izbândirea unei datorii mai tare ca un imperativ, mai puternică decât o năzuință, pentru necesitatea instinctivă a libertății naționale și întregirea firească a Patriei.

Au murit pe front și în spitale sute de mii, sufletele acestora le preamărim astăzi.

Tineri și bătrâni din toate părțile și din toate straturile sociale, bărbați, femei, copii, și-au dat viața pentru împlinirea visului național milenar, întregirea neamului.

Viețile omenești s'au jertfit din plin pentru viața și existența impulsului național.

Pe câmpul de onoare, pe zonele de refacere, în teritoriul ocupat, moartea a secerat cu nemiluita.

Armele ucigătoare ca și boalele au răpus sute și sute de mii.

Dar cauza pentru care s'a vărsat atâta sânge era prea dreaptă ca să nu fi triumfat.

Vitejia Armatei Române a stârnit admirație, în lumea întreagă și a impus respect prin înfigerea mândrului nostru tricolor chiar în inima Budapestei, svăpând astfel pentru totdeauna, orgoliul și trufia maghiară.

În cruciada pentru protecția și mântuirea civilizației de cruda agresiune a despotismului, România are pagina ei, scrisă cu sângele sutelor de mii de eroi căzuți la postul de onoare, ca supremă jertfă.

Datorită lor, noi cei de astăzi ne putem bucura de a vedea, cu ochii, împlinirea visului de demult: unirea tuturor Românilor, într'o Țară mare, frumoasă și bogată.

Datorită lor, putem savura astăzi binefacerile naturii, precum și razele solare, dătătoare de viață, pe cari Bunul Dumnezeu pare dinadins ni le trimite astăzi, pe acest pământ binecuvântat, spre a înălța și mai mult fastul, însemnătatea și măreția acestei prăznuiri naționale.

Eroii cari și-au jertfit tot ce au avut mai scump, nu trebuie să fie plânși. A-i plânge înseamnă să micșorăm valoarea jertfei lor.

Dimpotrivă, ei trebuie înălțați și preamăriți prin recunoștința ce le datorăm pentru sacrificiul adus pe altarul Patriei.

Și acum am putea noi răsplăti faptele de vitejie ale eroilor noștri?

Iată cum:

— Toți deopotrivă, dela cel mai umil țăran și până la cel mai înalt funcționar și demnitar al Statului, să ne legăm a ne face, pe deplin, datoria, stând fiecare de veghe la postul ce ni s'a încredințat, muncind cu cinste și demnitate în interesul, binele și propășirea Tronului și scumpei noastre Patrii.

— Iar pe voiubiți elevi să nu vă preocupe alt gând decât: *cartea*, căci cunoașteți prea bine proverbul: „cine

are carte are parte". Sufletul vostru, plătând încă, să nu dea ascultare decât bunelor sfaturi și îndrumări, venite dela profesorii și părinții voștri, cari cu mari sacrificii materiale, privându-se de cele mai elementare și modeste exigențe, se străduesc a vă îndruma și forma pentru viitor!

Aveți un vast teren de lucru în grandioasa așezare străjerească.

Activați cu râvnă și zel în marea „*Instituție Străjerească*”, creiată de înalta înțelepciune a *Majestății Sale Regelui Carol II*, cu scopul de a vă oțeli sufletul și fizicul, de care aveți neapărată nevoie în viitorul apropiat, care este al vostru! Ocoliți curente care vin din altă parte decât dela profesorii și părinții voștri căci acestea numai spre binele vostru nu pot fi!

Făcând astfel veți binemerita dela Patrie, iar profitul și progresul vostru va fi înzecit.

Făcând contrariu, veți da posibilitate dușmanilor să profite de pe urma rătăcirilor voastre în detrimentul vostru și implicit în dauna întregii națiuni.

— În fine adresându-mă vouă ostași, vă invit să prețuiți cum se cuvine, nu jertfa în sine, nu stingerea pe câmpul de onoare a atâtor vieți de viteji și eroi, ci virtuțile ostășești și cetățenești ale unui neam întreg. Să învățați dela acești eroi, ce înseamnă îndeplinirea, până la capăt, a datoriei față de Tron și Țară și ce valoare reprezintă sentimentul nobil al sacrificiului suprem, acceptat cu atâta bărbăție și seninătate spre gloria neamului!

Fiți gata și voi la rândul vostru, a urma cu aceeași abnegație pilda marilor eroi, la primul semnal de goarnă spre a apăra, până la ultima picătură de sânge, patrimoniul național, lăsat nouă, cu limbă de moarte, drept moștenire sfântă și intangibilă.

Dintre toate instituțiile de Stat, singură Armata, cea mai competentă astăzi, aduce prinosul ei de adâncă recunoștință tuturor acelor cari s'au sacrificat pentru marele ideal național.

Onorată asistență,

În semn de profundă cinste și pioasă amintire, Vă rog, ca împreună cu mine, să păstrați, în fața acestor morminte reci și sfinte pentru noi, un minut de absolută tăcere și reculegere!

(Urmează un minut de tăcere absolută).

Trăiască din generație în generație și binecuvântată fie memoria tuturor eroilor noștri naționali în vecii vecilor! Amin.

(Muzica militară intonează ruga).

Maior M. GURGU

din Batalionul 2 Grăniceresc
Doctor în drept.

Scrisoarea „Preotului Bătrân”.

Iubite întru Hristos Frate,

Din desbaterile Adunării eparhiale cum și pe cale particulară, cu multă părere de rău am luat cunoștință de purtarea unui membru al acelei Adunări.

Țin de a mea datorie ca să-Ți fac cunoscut, Ție și tuturor, că nu numai desaproab, dar condamnat din tot sufletul procedura greșită a respectivului, în care procedură — așa cred — nu și-a dat seamă nici că

este creștin ortodox, fiu de învățător, crescut în frica lui Dumnezeu, în cinstirea s. noastre biserici și respectul ce datorează Celor rânduiți de Duhul sfânt cu conducerea acestora; dar nici de împrejurarea că este ginere unui preot îmbătrânit în slujba s. bisericii și care a avut totdeauna respect și supunere necondiționată față de Arhiereul și părintele său sufletească, cum și față de toți cei chemați la conducerea, la cârmuirea acestei biserici, pe calea arătată de dumnezeescul ei Intemeietor.

Imprejurarea aceasta cred că și bunul nostru Arhipăstor va binevoi a o vedea prin prisma vremurilor de astăzi, când sunt poate prea numeroase cazurile în cari copiii, crezându-se mai înțelepți decât bătrânii lor, de mulțorii se dedau la fapte ce ar putea să arunce umbră și asupra părinților — cum este cazul de față — pe care eu încă îl regret foarte mult, deși convingerile bătrânilor pot fi și sunt chiar espuse procedurii — de mulțorii necugetate a celor tineri.

Trebuie să mai mărturisesc, că în ceace privește s. noastră Episcopie, am convingerea, că majoritatea preoțimei din fosta graniță, este pentru așezarea acesteia acolo, în centrul Banatului, în Metropola acestuia, pentru a avea strălucirea care i se cuvine bisericii dominante în România-Mare și apoi decât o Episcopie săracă în fosta graniță, care nu are mijloacele necesare la susținerea acestei Episcopii, — mai bine una acolo, de unde este în stare să fie în ajutor — la nevoie — bisericilor altcum sărăcuțe din această graniță; iar poporul — grănicerii noștri — (afirm aceasta despre comuna mea, aproape cea mai mare în graniță) este cu mult mai tare în credința strămoșească decât să poată fi îndemnat la nesupunere și neascultare față de biserică și cârmuitorii ei.

Un exemplu: dela vizitația canonică — făcută nu de mult — sătenii mei spun: „Părinte, cu venirea Domnului Episcop la noi, s'a pogorît Dumnezeu în satul nostru”; aceasta este credința poporului, isvorită din inima lui, aceasta nu se poate modifica nici prin articole de gazete, cu atât mai puțin prin opintirile neputincioase alor 2—3 indivizi mici la suflet.

Intru Hristos frate:

Preotul Bătrân.

La telegrama trimisă de Prea Sfințitul Părinte Episcop din prilejul zilei de 8 Iunie, Majestatea Sa a binevoit a da următorul răspuns telegrafic:

P. S. S. Episcopul Vasile

CABANSEBEȘ

Din toată inima mulțumesc pentru urări.

CAROL.

ȘTIRI

Sărbătoarea dela 8 Iunie. Inchinată tineretului Țării, în semnul credinței într'un viitor bun, sărbătoarea restaurației a fost petrecută, dela un capăt la altul al Țării în bucurie și avânt tineresc.

În orașul nostru școlarii încadrați în formațiunile străjerești, bine instruiți, au ocazionat o zi de adevărată bucurie sufletească.

Pe arena sportivă, o pajiște minunată alături de oraș, s'a desfășurat încă dela orele 9 dimineața programul serbării. După ridicarea pavilionului s'a făcut un mic serviciu divin de însuși P. S. Episcop și îndată s'a continuat programul străjeresc unic, asemănător unui ritual. Textul din sf. Scriptură l-a interpretat Prea Sfințitul Părinte Episcop: *voi sunteți sarea pământului*, un minunat colț de raiu al scripturii tâlcuit spre lauda și deosebitul indemn la muncă, adresate tineretului.

Imnul Regal, apoi cuvântul Comandantului, exercițiile de gimnastică și jocuri au constituit un caleidoscop voluptuos inimii și ochiului mulțimii de privitori.

Programul a continuat după amiază, iar seara au fost retrageri cu torțe, focuri de tabără etc. cari au făcut adâncă impresie asupra populației și mai ales asupra însuși tineretului care s'a achitat în cazul acesta, cu senină dragoste față de Cel care-i închină cea mai mare zi din viața Sa!

Cercuri religioase. Sâmbătă în 21 Maiu, membrii cercului religios Andrei Șaguna din regiunea Sărăzani s'au întrunit în Jurești. Au săvârșit sfânta liturgie în sobor, toți cei de față, anume: A. Dobrescu-Jurești, D. Șandru-Bârna, I. Serafin-Sărăzani, P. Vasilescu-Pogănești, și I. Șerban-Botinești. În biserică au predicat preoții I. Serafin și A. Dobrescu. Întâiul despre sfânta cruce și minunata răspândire în lume a creștinismului prin împăratul Constantin cel mare, cu puterea crucii, iar al doilea despre cercetarea sfintei bisericii; la ședința publică de după amiază a vorbit pr. P. Vasilescu despre boalele trupești și sufletești, iar pr. A. Dobrescu a combătut unele rele încuibate în popor. Ședința publică — de altfel ca și sf. liturgie — au fost cercetate de mare număr de creștini.

Vineri în 3 Iunie s'a ținut cerc în Armeniș, prăznuindu-se aci hramul. Prezenți preoții: I. Sârbu președinte, I. Coșariu, S. Șandru, V. Suru și M. Bănescu. După săvârșirea sf. liturghii în sobor a predicat I. Sârbu. S'a săvârșit cu acest prilej, și un parastas pentru preotul comunei, regretatul Ilie Pepa.

Tot *Vineri* s'a ținut întrunire în Cuptoare, tot cu ocazia hramului. Înainte de a intra la sf. liturgie s'a săvârșit Taina sf. Maslu unor copii bolnavi. La liturgie a predicat P. Moisescu despre „Iisus: calea, adevărul și viața”. A urmat procesiune cu lita, afară de sat, cuvântând acolo pr. I. Imbrescu despre „Taina sf. Maslu”.

Sfințire de monument. La ziua eroilor s'a sfințit în Valeadeni un impunător monument ridicat întru cinstirea memoriei eroilor căzuți în războiul mondial. Inițiativa au avut-o tinerii învățători Vasile și P. Ionescu, având concurs moral și îndeosebi material dela însuflețitul bărbat George Cătană. În ziua Înălțării Domnului a fost sfințită de preotul Gheorghe Cornean din Brebul, actual administrator, într'un cadru deosebit de solemn.

† **Preotul Victor Tralovici** din Coșteiu a adormit în Domnul zilele trecute după o păstorire cinstită de peste 30 de ani. Originar dintr'o veche familie preoțească, și-a trăit viața ca un preot adevărat, având la inimă binele și înaintarea păstoriiților săi. După greutăți pe cari le-a putut înfățișat delătura a început construirea unei noi și falnice biserici în această mare și românească parohie. Îl deplânge familia, între cari un fiu preot-coleg în Coștei, ca și parohienii pe cari i-a iubit și ocrotit ca un adevărat părinte.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

† **Preotul Eugen Sudreșan** din Coșteiu a trecut la odihna de veci Duminică în 4 Iunie a. c. în al 59-lea an al vieții. Rămășițele pământești ale slujitorului sfântului altar al Domnului au fost așezate în cimiterul sf. biserici din Coșteiu, în jalea întregii familii.

Dumnezeu să ierte pe robul său și să-i dea lui odihna cerească!

Pelerinajul la Piatra-Scrisă se va face Duminică viitoare, a tuturor Sfinților, în chipul de impresionantă evlavie, din anii trecuți. Preoți din jur vor merge în fruntea poporului și a societăților religioase, cu liti, iar acolo înainte și după sf. Liturghie se vor face slujbe pentru bolnavi.

Din salariile pe Maiu — cari se lichidează la Cassa diecezană — s'au reținut cotele convenite pentru trei cazuri de moarte.

ANUNȚ.

Declar anulată diploma de capacitate 911/1934 eliberată de Școala Normală Caransebeș.

POPESCU IOAN.

Publicație de licitație.

Pe baza încuviințării Consiliului eparhial de sub Nr. 3592 E din 7 Iunie 1938, se publică concurs pentru restaurarea respectiv pictarea interiorului sf. biserici din Bocșa-română pe ziua de Sâmbătă 2 Iulie orele 7 p. m.

Caetul de sarcini se poate vedea la Oficiul Parohial din Bocșa-română zilnic în orice oră.

Ofertele se vor prezenta în scris până la data de 1 Iulie a. c. — asupra cărora consiliul parohial va decide liber — trimițând deodată și vadiul de 10% în bani sau hârtii de valoare.

Spesele cu facerea contractului cad exclusiv în sarcina antreprenorului.

Contractul devine obligator pentru antreprenor imediat după semnare, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea Ven. Consiliu eparhial.

Bocșa-română la 11 Iunie 1938.

Pr. Gheorghe Muntean
președinte.

Ion Bălă
secretar.

„CRAINA“ S. A. pentru Comerț cu sediul în Iablanțița jud. Severin.

Convocare.

Domnii acționari ai Societății comerciale „CRAINA“ din Iablanțița sunt rugați a participa la a

IV-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în localul Societății din Iablanțița-gară, la 29 Iunie 1938 ora 3 după masă.

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul Consiliului de Administrație, raportul Cenzorilor și darea absolutului.
3. Distribuirea venitului curat.
4. Eventuale propuneri.

DIRECȚINEA.

Activ		Bilanț la 31 Martie 1938.		Pasiv	
Cassa în numerar	167062	Capital social	350000		
Mărfuri	263359	Profit net din anul 1935/936	41939		
		Profit net din anul 1936/937	36232		
		Profit net din anul 1937/938	2250		
	430421		430421		

Debit		Profit — Perderi		Credit	
Cheltueli generale	30831	Dela Profitul din anul 1935/936	41939		
Salari	78912	Dela Profitul din anul 1936/937	36235		
Deplasări	13602	Venit din vânzarea mărfurilor	209172		
Impozite și taxe	83577				
Profit net din anul 1935/936	41939				
Profit net din anul 1936/937	36232				
Profit net din anul 1937/938	2250				
	287343		287343		

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: **Iosif Șandru** m. p. **Ignat Șandru** m. p. Administrator-Casier: **Alimpie Fișteag** m. p.

Verificând gestiunea, am aflat-o în deplină concordanță cu registrele: **Comisiunea de Cenzori:**

Nicolae Fișteag m. p.

Nicolae Domașneanu m. p.